

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:

Pol. in gosp. društvo

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo

četrtletno: Din. 25—
celoletno: Din. 100—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 1. decembra 1926.

Št. 48.

Deželni proračun 1927.

Proračun za leto 1927 predvideva na potrebščinah 20,421.817 šilingov, ki se krijejo s 16,828.266 šil. iz dohodkov. Nekriti primanjkljaj znaša torej 3,593.551 šil. Izvanredne potrebščine so določene na 1,627.800 S, kritje pa znaša samo 178.000 S. Iz tega sledi primanjkljaj od 1,449.800 S. Za kritje primanjkljaja priporoča deželna vlada, da se tudi v tem letu pritegnejo občine, katerim se znižajo do 40% pripadajoči deleži zveznih prispevkov. S to odredbo, ki je za občine vsekakor težka obremenitev, se pridobi 1,400.000 S. Za kritje ostalega primanjkljaja pa se priporoča, da se namame posojilo.

Proti preteklemu letu se je proračun zvišal za 2,950.000 S ali za 14,5%, v prvi vrsti radi tega, ker so se morale zvišati plače vsem deželnim nastavljenecem. Osebnih izdatki znašajo malo čez 12 milijonov šilingov ali okoli 60% vseh potrebščin. V mirni dobi se je plačalo nastavljenecem 55% celega proračuna. Nas zadene ta postojanka tem bolj, ker nimamo skoro nobenega deželnega uradnika in se vlada trdovratno brani, sprejeti Slovence v službo. Naš davčni denar gre torej po večini v roke nemški gospodi. — V javnosti se mnogo kritizira položaj nastavljenecem, resnica pa je, da nekateri trpijo bedo in pomanjkanje in ležejo v dolgove, akoravno ne vsi. Večinoma so pa preveč razvajeni in radi tega večne zahteve po višji plači.

Postojanka za poprave in gradbe cest ter regulacije rek in potokov se je zvišala za ravno toliko tudi točka kmetijstvo. Socijalna oskrba zahteva na podlagi spremenjenih zakonov povišanje za 350.000 S. 1 milijon šilingov pa se potrebuje za odplačanje državnega posojila iz prejšnjih let. Že v zadnjih 13 letih pred vojno je proračun stalno naraščal in dosegel ob koncu približno še enkrat tako visoko vsoto kot ob začetku. Dohodki dežele na davkih,

oddajah in dotacijah s strani države so se v tej dobi povečali za 157%, od leta 1914 do 1927 pa samo za 77,8%. Tu se vidi, da se z davki v zadnji dobi ni hotelo gospodarstvo čez mero obremeniti, ker smo v resnici tudi postali mnogo siromašnejši.

Stroški za deželno zastopstvo so se zvišali za 17.240 S. Ako se vsporedijo ti stroški s stroški predvojne dobe, so mnogo manjši in je radi tega neutemeljna govorica o visokih plačah poslancev. Glasom zadnjega sklepa v deželnem zboru se pa ustanovi deželni kontrolni urad, ki je že preštudiral razmere na Dunaju ter bo v to svrhu združena deželna in državna računsko služba v posloju deželne vlade. (Ali se bo le sprejel tudi kaki Slovence?) Za regulacijo reke Labud se je dosegla posebna postavka, za šolstvo pa je nemogoče, zvišati postojanke; le za obrtni in trgovski nadaljevalni poduk se je zvišala vsota za 25.026 šil. Postavka za poljedelstvo se je zvišala, ker je splošno znano, da trpi kmetijstvo vsled zastoja v prodaji in na posledicah škod, povzročenih po poplavih.

Brezposelnim se mora na nekak način pomagati in ker je pritegnila država v višji meri deželo, bo ta za kritje povečanih izdatkov tirjala nov davek od piva. Za 1 hl piva se bo zahtevalo pričenši s 1. januarjem neposredno od pivovarja 5 šil. konzumnega davka pod pogojem, da se mošt ali vino ne obdačita. Dohodki bi znašali okoli 1 milijon šil. Ta novi davek se pusti še najlažje zagovarjati, ker se ga lahko vsak reši, ako se odpove zaužitju piva.

Proračun se je oddal finančnemu oddelku v pretres in bo pri prihodnjem zasedanju zopet predmet burnih debat, kakor vsako leto. Ob priliki zasedanja deželnega zbora, ki se je vršilo 23. nov., je ob koncu govoril tudi gosp. dež. glavar Schumy o škodi, ki jo je povzročilo neurje na Koroškem pred tremi tedni. Poprava ceste v Korte bo stala 15.000 S, v Železni Kapli je bilo poplavljenih 35 hiš in škoda

se ceni na 150.000 S. Bela ima škode v višini od 900.000 šilingov, poleg tega trpi občina škodo v znesku od 300.000 šil. za podrte mostove in porušene cene, Žitara vas pa 40.000 S.

V Zilski dolini je uničeno okoli 3000 m lesa v gozdovih, okoli 5000 m pa ga je odnesla voda. Škoda na mostovih in potih znaša 455.000 šilingov, poplavljeni travniki in polja trpijo škodo v znesku od 100.000 šil. Država je do sedaj prispevala 50.000 šil., za nujno pomoč v znesku od 150.000 šil. pa se je zopet prosilo. Neurje v zadnjih dnevih pa je napravilo novo ogromno škodo v vseh krajih, ki so že prej trpeli in na pol popravljene mostove je odnesla voda. Ceste so zasute, travniki poplavljeni in kakor se poroča, je Drava narasla za 4,16 m nad normalo. Promet zopet trpi in težko bo dobiti denarja za poprave, akoravno se vse trudi, da se to doseže.

Naši kraji.

(Nadaljevanje.)

Čez prelaz Šajdo pelje pot po Obirski v sosedno občino Sele, ki obsega 7542 ha površine in šteje po zadnjem štetju 971 prebivalcev. Na eno osebo odpade 7,8 ha zemlje. Leta 1910 je štela občina 150 hiš s 1027 prebivalci, leta 1890 pa 140 hiš s 1070 ljudmi. Občina je v rokah 16 odbornikov kor. slovenske stranke ter se je naštelo po zadnjem štetju samo 10 Nemcev. Visoka lega in oddaljenost od vsakega prometnega središča ne pripuščata mešanja krvi! V zadnjem času se je napravila cesta, ki odpira Selanom pot v svet preko Bajtiš v industrijski kraj Borovlje, ki je obenem poštna in železniška postaja za dve in pol uri oddaljeno selsko občino. Izrazita kmečka občina, čije gospodarstvo se naslanja na živinorejo in gozdarstvo, pa močno trpi vsled odredb za zaščito gozdov v škodo kmečkih pašnikov. Večina gozda je last graščine Hollenburg-Hum-

PODLISTEK

Kovač Franc:

Novi zvonovi.

(Nadaljevanje.)

„To bi bilo pa res pametno, še jutri bom poizkusila. Pa kaj sem še hotela reči? Sem že pozabila. Oh, star človek je tako pozabljiv in še ta sporna koza me vedno jezi. Ja, Treza mi je pravila, da bom dobili nove zvonove. Oh, da bi doživela še to, potem bom pa lahko umrla.“

„Umreti je še vedno čas in kdo bi sedaj spomladi mislil na smrt?“

„Veste kaj, gospod, če bo sreča, bom priredila kozleje in enega dam za zvonove.“

„Dobro, Nančara, že prav, vsak daruje kolikor pač premore in če ima dobro voljo,“ jo pohvali župnik.

„Pa da se mi bo z velikim zvonilo, ko bom umrla.“

„Z vsemi se ti bo zvonilo, samo kože nič več ne pretepaj!“

„Soli ji bom dala in kozleja za zvonove. Oh, da bi doživela!“

„Saj bodo še letos peli, še nekaj mesecev, samo.“

„Oh, potem bo veselo.“

Nadaljeval je Janez počasi svojo pot proti domu, a Nančara je še vpila za njim:

„Treza je rekla, da bo dala petelina in Urša tri srebrne krone.“

„Že prav, Nančara.“

„In jaz kozleja.“

III.

Poleg denarnih težav so nastale še druge sitnosti in težavna vprašanja. Katere bodo za tete in kateri bodo botri? Odbor je imel ob sobotah zvečer dolge, do polnoči trajajoče tajne seje, kjer so se vsa ta važna, kočljiva vprašanja temeljito in vsestransko obravnavala. Treba je bilo namreč velike previdnosti in preudarnosti, da ne nastane zamera.

Katere bodo tete? Vse dečle so skrivaj gojile nado, da bodo tudi one med izbranimi. Može so v gostilni pri ponočni seji debatirali in nasvetovali to in ono, a navsezadnje so sklenili, naj bodo vse dečle v fari za tete pri blagoslavljanju zvonov. Edino na ta način ne more nastati nobena zamera ali jeza. Akoravno se je to sklenilo v tajni seji in se določilo, da mora stvar zaenkrat ostati tajna, se je vendar drugi dan takoj razneslo po celi fari do zadnje oddaljene kočje. Može so povedali ženam in te sosedam in tako se je važen sklep bliskovito raznesel po vaseh.

„No, v moji fari so telefon, telegraf, radio in druge take moderne iznajdbe popolnoma

nepotrebne, ker ženski jeziki bolj hitro in bolj točno vse opravijo,“ se je smehljaj župnik Janez.

A s to radikalno rešitvijo važnega vprašanja stvar še ni bila pri kraju. Nastale so druge, popolnoma nepričakovane težkoče, katerih može v odboru kljub vsej njihovi modrosti niso mogli tako hitro odpraviti. Može namreč še slutiti niso, da so nekatere dečle med seboj skregane in sprte zavoljo smešnih malenkosti. Ta je nevedoma, v naglici povedala prijateljici, da tej in oni nova obleka ne pristoja, da se preveč gosposko nosi, in ona ni imela nujnejšega opravka, kot da ji je šla še isti dan pravit, da jo je ta in ta obrekovala in zamera je bila gotova. Sploh same malenkosti, iz katerih nastane vsled domišljavosti jeza in razpor.

„Če bo ta, pa jaz ne bom.“

„Če ona ne bo, pa jaz tudi ne bom.“

„Oh, tako sem jezna, da se ta tudi sili zraven.“

Tako so jezike užaljene in skregane.

Istotako je bilo med uglednimi kmeti težko izbrati primernih botrov. Tudi med njimi so bili nekateri med seboj skregani zavoljo malenkostnih stvari. Tam je izlegla kokoš namesto doma pri sosedu par jajc. Obe sosedu sta v dobri veri zahtevali jajca zase. Beseda je dala besedo in skregali sta se zavoljo par jajc. Če bi prišla sosedu prositi jajca na posodo, gotovo bi jih dala zastonj, a tukaj se ni šlo

bek, od katere so posestniki leta 1868 dobili pravico do paše za 600 goved; danes pa se spase komaj 260 kosov živine, ker so tozadevne postave pod vplivom gosposke skrbele bolj za gozd nego za pašnike, ki so v toku časa zginili in se zarasli. Pritožbe so imele malo uspeha in bivši uradnik okrajnega glavarja in sedajšnji zastopnik „Grund- und Waldbesitzer-verbanda“, Ramsauer, je nekda napravljal malo duhovito opazko, češ, ako je zapisano, da kmetje lahko priženejo 600 goved na pašo, pa ni zapisano, da bi morala ta goved imeti tudi krmo.

Kmetje so zahtevali, da se naj 100 ha gozda v primerni legi spremeni v pašnik, obenem pa ostane stara pašna pravica veljavna. Agrarna oblast pa se je postavila najbrže na stališče gospode, ker pravi v poročilu: Po želji upravičenih kmetov bi se moralo 100 ha zemlje trajno gozdu vzeti in spremeniti v čist pašnik, obenem pa ves drugi gosposki gozd v enakem obsegu kakor do zdaj prepuščati paši. Na to željo upravičenih se že radi tega ne more pristati, ker bi to razširilo pašniško pravico... Ne oziraje se na to dejstvo, da bi se moglo o popolni ločitvi pašnika od gozda govoriti samo, če bi upravičenci izjavili, da se potem odpovedo paši v vsem drugem gozdu, bi se moralo šele preiskati, ali je v poljedelskem oziru dopustno, v teh krajih napravljati velike pašnike.

Ker je živinoreja že iz zgolj naravnih pogojev in prometnih sredstev edino mogoče gospodarstvo v tem kraju, je ta salomonska razsodba živinoreji jako na škodo. Ako stara pravica govori o paši za 600 goved, je to jasno, da mora biti tudi hrane za toliko število. Če se sedaj ne izredi več kot 260 goved, je zahteva kmetov do pašnikov upravičena, posebno še, ker bi se tudi na 100 ha ne izredilo več kot 70 komadov živine, to je še vedno manj, kot jim je zapisano. Tako razlaganje postave mora kmeta dražiti, trpi pa tudi veliko škodo v svojem obratu. Občina bi naj po možnosti skušala pridobiti zemlje v svojo last, ki bi se potem dala v najem kmetom, ki jo potrebujejo.

Sele spadajo pod sonijski okraj Borovlje, ki obsega v celoti 30.781 ha zemlje ter šteje po zadnjem štetju 10.846 duš (62 več kot l. 1890). Občina Bistrica obsega 5120 ha zemlje, na kateri prebiva 1635 ljudi. Leta 1890 je imela občina 1752 prebivalcev. Po uradnem štetju je bilo 1078 Slovencev, v resnici pa jih je 1446. Pri občinskih volitvah pa je dobila naša stranka samo 3 odbornike, soc. demokratična 9 in drugi 4. Iz tega sledi, da je šla v volilni boj večina Slovencev s soc. demokrati. Na ta način se delavci priznavajo sicer Slovcem, pri ljudskem štetju, ne pa pri volitvah. To dejstvo je tudi pokazalo, da je napredovanje nemštva v primeri z letom 1910 za 11 odstotkov nazadovalo, v Borovljah pa za 18%. Ljudsko štetje bi torej za določitev narodnosti bilo večjega pomena kakor slika pri volitvah. Štetje je bilo enostransko izvršeno, volitve pa obsegajo samo nacionalne Slovence in radi tega je prav težavno, določiti objektivno število Slovencev,

za jajca, temveč za pravico. Ženi sta povedali možem in tudi ta dva se sedaj po strani gledata, ne govorita in ob nedeljo popoldne v gostilni ne sedita skupaj kot prej. Ali pa je svinja odtrgala pri plotu slabo pribito desko in na sosednem vrtu požrla nekoliko solate in posledica — medsebojna jeza.

„Moj Bog, da je toliko sovraštva in razprtije v moji fari,“ se je jezil gospod Janez, „in vse zavoljo takih smešnih reči.“

Priporočal je, naj vsaj za tisti dan sklenejo med seboj premirje. Vedel je, da v resnici ni tako hudo. Ženske so občutljive, se za vsako malenkost rade skregajo in te jeze ni treba vzeti tako za zlo. Je pač ženska lastnost.

„Ženske tako nič pametnega ne povedo,“ je modroval župnik Janez.

Glede družic je posebno goreča ženska omenila, naj bi gospod župnik nikakor ne dovolili, da bi bile nezakonske za tete, a Janez je nevoljen vzrotil:

„Zakaj ne? Ali so mogoče one krive, da so nezakonske? Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen v nje!“

Seveda proti temu argumentu ni bilo nobenega ugovora več.

(Dalje sledi.)

V občini ima sedež železna industrija, ki zaposluje okoli 200 ljudi in ta organizacija je merodajna tudi za politično mišljenje.

Slovenji Plajberk ima 4813 ha površine in samo 642 prebivalcev. Izrazit gorati kraj s 7,5 ha zemlje na eno osebo. V zadnjih 13 letih je število nazadovalo za 140 oseb. Narodno se držijo, pri volitvah pa vplivajo pristaši Landbunda ter soc. demokrati, ki dosežejo skupno polovico vseh odbornikov.

Šmarjeta v Rožu obsega 4402 ha zemlje ter šteje 1037 prebivalcev. Našteli so 729 Slovencev, v resnici jih je čez tisoč. Od leta 1890 je število nazadovalo za 241 oseb in v tej številki se izraža beg z dežele ali bolje rečeno beg s kmetijstva v industrijo. Vojne izgube se morajo seveda nekoliko vzeti v obzir. V zadnjih volilnih bojih se je tukaj pokazala redkost, da so se združili soc. demokrati z nemškimi strankami v Wirtschafspartei in na ta način izvojevali 9 odbornikov proti 7 odbornikov slov. stranke. Kakor se že sedaj razvidi, so različne kombinacije pri volitvah mogoče in Slovenec ima ostre boje, ki dobivajo pri vsaki občini poseben lokalni značaj.

Svetna vas leži že v nižavi in šteje 868 ljudi na 2108 ha zemlje. Nazadovanje od 90. leta znaša 93 oseb. Ljudsko štetje omeni 310 Slovencev, v resnici jih je 822. Zadnje občinske volitve so donesle slovenski stranki in Landbundu po 6 odbornikov in soc. demokratom 4. Župan se je izvolil s pomočjo zadnjih od slov. stranke.

(Dalje sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Dunaj, 27. nov. Vlada je oddala parlamentu predlog, po katerem se opusti in likvidira Centralna banka nemških hranilnic. Predlog ne pove samo to, kako se bodo zadovoljili razni upniki in nastavljeni, ampak označi tudi pot, po kateri bi prišla država zopet do denarja, katerega je posodila v dobrem namenu, da se gospodarstvo obvaruje še večje pogube in škode. Po predlogu bi morali vsi denarni zavodi, ki sprejemajo vloge, 6,4% od obresti, ki se pripisavajo vlagateljem v dobro, naložiti v poseben garancijski fond, s katerim bi se upniki zadovoljili. Poleg tega bi bil ta upravičen, izdati obligacijo v znesku do 60 milijonov šilingov. Akoravno je Centralna banka nedvomno insolventna, so pa radi mirnega razvoja v likvidaciji ne bo napovedal konkurz, temveč se bo likvidirala posebnim potom. Likvidacijo prevzame kreditni zavod za javna dela in podjetja na Dunaju, ki sicer ni državno podjetje, a stoji v veliki meri pod vplivom javnosti in se veseli splošnega zaupanja. Država dobi denar, katerega je vložila v času koncem junija do sedaj v polni meri nazaj, zadovoljili se pa bodo tudi upniki v vlogah ter tekočem računu. Vsote se bodo izplačale v treh obrokih, tako da bo leta 1928 likvidacija izvršena. Dežele, občine, hranilnice in kreditni zavodi se na ta način nimajo bati zgub. Uradništvo dobiva plačo še do marca prihodnjega leta, potem stopijo avtomatično iz službe in dobe odpravnino do 60% iz konkurzne mase, vsi drugi upniki pa samo 30%. Ostalo parlamentarno delo se še vedno giba okoli državnega proračuna.

Inozemstvo.

Albanija. V severni Albaniji so se Miriditi pod vodstvom katoliškega duhovnika Loro Caka uprli proti sedanjemu vladnemu režimu. Baje pripravljajo albanski emigranti v Italiji revolucionarni pokret, ker je tudi italijanska vlada nezadovoljna s sedanjim predsednikom albanske republike Ahmed beg Zogom ter vstaje podpira. Prve dni so imeli vstasi precej uspeha napram slabim orožniškim oddelkom. Ko pa je pričel upor zavzemati večje meje, je vlada poslala proti upnikom močne oddelke redne vojske, ki so vstaje potisnili nazaj na planine Dukadžin. Na podlagi prijateljskih zvez je izdala Jugoslavija oblastem ob meji nalogo, da strogo pazijo na gibanje in da v slučaju, da bi vstasi pobegnili čez mejo, iste takoj razorožijo in zaprejo. Pričakuje se, da se odpor kmalu zaduši.

Nemčija—Francoska. Vladne stranke odobravajo nemško zunanjo politiko, zlasti glede pogajanj v Ženevi in Thoiryju. Vstop Nem-

čije v Društvo narodov jemljejo vladne stranke z zadovoljstvom na znanje. Odobrava se stremenje vlade, da se čimprej odpravi vojaška kontrola nad Nemčijo, ki je nepotrebna. Nemci so postali naklonjeni nemško-francoskemu sporazumu, ki pa mora biti popoln in se mora naslanjati na popolno enakopravnost. Nemško-francoski sporazum in utrditev medsebojnih odnošajev sta po mnenju nemškega zunanjega ministra Točki, okrog katerih se suče konsolidacija Evrope. Te naloge pa ni mogoče rešiti, dokler se ne odstranijo glavne ovire, to je zasedba nemškega ozemlja. Francoska stremi v prvi vrsti za tem, da vpravna finance. Poincaré pušča v nemar vsa strankarska vprašanja in vse zadeve, ki bi utegnile ovirati konsolidacijo. Zadnje dviganje denarne vrednosti je že pokazalo prve uspehe in tudi proračun se misli spraviti redno pod streho. Poincaré pa tudi uživa zaupanje parlamenta, ki se mu je v zadnjem času ponovno izražalo. Malo napetosti pa obstoji napram Italiji, ki je postavila na francosko mejo precej močne oddelke oboroženih fašistov in vojakov ter je bila tudi Francoska prisiljena, napraviti protukrepe, da se zavaruje neprijetnih iznenadenj. Angleška se mnogo trudi, da bi se Briand in Mussolini osebno pogovorila in na ta način odstranila nasprotje. Zanimiva je izjava Brianda glede priključitve Avstrije k Nemčiji, ker naglašja, da so združene države Evrope, za katere se je v zadnjem času toliko agitiralo, sredstvo, da se priključitev pokoplje Nemcem seveda taka izjava ni po volji in naglašajo, da so merodajni faktor za to pač tudi oni sami.

Jugoslavija. S kraljevim ukazom so razpisane volitve v oblastne skupščine na dan 23. januarja 1927. Volitve se bodo vršile v vsej državi ter se živahno pripravljajo vse politične stranke. Oblastne skupščine so važne, ker pride ljudska volja bolj do izraza kakor v narodni skupščini. Radič bi bil še rad rešil nekaj drugih zadev, pa je moral slednjič odnehati in sprejeti tudi volitve. V celem boju se je pokazal Uzunovič močnejši od Radiča in Pašiča in vsi napadi na vladu so bili brez pomena. Glasom zadnjih izjav se je hotela tudi Slov. ljudska stranka približati vladi, vendar ni našla odprtih rok in radikali imajo še nadalje potrebno moč v vladi.

Madžarska. Grof Bethlen je izjavil, da bo Madžarska podpirala ono silo, ki je dokazala, da je pripravljena pomagati Madžarski. Priti se mora čimprej v dobre odnošaje s sosednimi državami in skleniti z njimi trgovske dogovore. Madžarska hoče z vsemi sosedi živeti v miru in je v ta namen pripravljena, sklepati arbitražne dogovore. Ker so razpisane volitve, vlada velika politična napetost ter so zatiranja opozicijskih kandidatov na dnevnem redu. Vlada si hoče zasigurati zmago.

DOMAČE NOVICE

Ne pozabiti! Pismo do 20 gramov stane 15 g, do 250 gramov pa 30 g. Dopisnica stane 10 g, tiskovine do 10 gramov 2 g, do 50 gramov 5 g, do 100 gramov 10 g. Brzjav 10 g za besedo.

Z dežele. Poljski pridelki so pod streho, letina je bila bolj srednja, a vendar smo še zadovoljni, da smo bili obvarovani vremenskih nezgod in povodnj, ki so marsikje uničile kmetu trud celega leta. Sedaj ima kmet druge skrbi: gleda, na kakšen način bi prišel do potrebnega denarja za davke, posle in domače potrebščine, da obleče sebe in družino, kar povzroča marsikateremu gospodarju težke skrbi. Nekoč je pač prodal, kar je čez leto priredil, žito je še imelo nekako ceno, a tisti časi so minuli. Pridelki imajo malenkostno vrednost, cena žita ni niti za trud. Sadje je letos v nekaterih krajih še dobro obrodilo, namizna jabolka so se nekda izvažala in dobro prodajala, a letos je tudi to izostalo ter se prodaja sadje po 20 g za kg. Vrhutega ga morajo kmetje po več ur daleč dovažati po slabih potih na kolodvor. Večne sitnosti, jeza in težave so tudi s posli. Starih, pridnih in marljivih poslov, ki imajo zanimanje za procvit gospodarstva, je vedno manj, mladi so po večini nestalni in se jim ne sme nobena beseda reči. Ne brigajo se za to, ali more kmetija izhajati ali ne.

Nikakor se ne more trditi, da bi bili možki slabo plačani. Splošno ima hlapec 40—60 šilingov mesečne plače in poleg tega še petkrat na dan hrano in dvakrat mošt za malico. Tudi prosto stanovanje. Ob sobotah pa že navadno zahteva 10 S predujma, da more iti na veselico, kjer se denar zapije, zavrže godcem ali pokadi pri boljših in dragih vrst cigaret. Tako gre teden za tednom, mesec za mesecem in ko je leto pri kraju, pa nima kaj, da bi se oblekel in obul. Posledice so, da se zabavlja čez gospodarja, da slabo plačuje. Seveda je tudi nekaj častnih izjem, ki si bodo prihranili denar in se osamosvojjili. Koliko hlapec je čez zimo pri kmetih in ko se prične delo na polju, pa zgine, ne da bi tega povedal. Kmet pa ostane v zadregi in ne ve, kje bi se prijel dela. Kako težko je najti človeka za delo in koliko potov se napravi zastoj! Tu in tam pač vstopi brezposelni v službo ali samo za dva, k večjemu tri dni in spet izgine. Zakaj bi neki delal, ko se od prosjačenja tudi živi in to brez vsakega truda? Vse to gospodarstvu jako škoduje in marsikateri kmet je mnenja, da za prihodnje leto ne bo jemal nobenega posla, da si vsaj prihrani jezo. Obdelati pa hoče polje samo s svojci, kolikor ga bo pač mogel in le za vsaki slučaj ob času največjega dela najel dninarje.

Hodiše. (Razno.) Minulega meseca je bila tukaj javna dražba za lov. Veliko je bilo prej nezadovoljstva zaradi prenizke plače, ki je bila nekaj čez 100 šilingov, ki jo je plačevala tukajšnja lovska družba. Ker se je splošno govorilo in se je bilo bati enakega, se je združilo čez 20 posestnikov vseh strank z namenom, da prevzamejo lov ali ga spravijo do popolne vrednosti. Dosegla se je cena od 1960 S in verjamemo, da to sedanjim posestnikom lova ni prijetno, tembolj pa davkoplačevalcem. Nismo nevoščljivi ter samo pričakujemo, da se tudi škoda na polju poplača in zadovoljni bomo. — Na god vseh svetnikov ob 9—10 uri zvečer so se pri Falačniku, Kajžniku in Bošnjaku pobila okna. Pri prvemu so še imeli luč ter je bila pričujoča mati učitelja Kulnika iz Tinj, ki je bila na obisku. Nekdo je s kolom dregnil v okna in bi bil kmalu dosegel gospodarja, ki je sedel blizu okna. Pri drugemu je zalučil kamen skozi okno, ravno tako pri tretjemu, kjer je sedela na smrt bolna hči z gospodarjem pri oknu. Bolnica se je tako prestrašila, da se je onesvestila. Orožniki celo stvar pridno zasledujejo. — Poživili so tukaj nemško hranilnico. Na zborovanje je prišlo malo ljudi in večinoma taki, ki denar potrebujejo. Denar se menda oddaja proti 14%, pri naši pa se za 10% dobi. — Hoteli so tudi pri nas ustanoviti neko ponemčevalno društvo. Že smo vedeli, kaj da bo. Zaradi premalega števila na občnem zboru v šoli ni prišlo do ustanovitve. Nekdo od njih je napisal na šolsko tablo: Die heutige Hauptversammlung war erfolglos und wird mit Jubel geschlossen. Prav pametno! — Umrla je mati g. župana. Bila je posestnica in skrbna gospodinja. — Dva dni pozneje smo pa spremljali mladenko na kraj počitka, ki je zapustila svet v najlepšem cvetu. Pred dvema leti, tedaj šele 19 let stara, se je lotila Hilde sušica in ni nehala kljub velike skrbi in negovanja s strani družine. Kako je bila priljubljena, je pokazala velika udeležba pri pogrebu, žalostne pesmi naših pevcev in darovi v vencih. Naj počivata v miru! Vsem sorodnikom naše iskreno sožalje! — Dne 24. novembra se je pri napravljanju drv v Dobajni ponesrečil Stragančnikov sin. Pri podiranju bukve mu je spodrsnilo in bukev ga je zadela, tako da je poleg zunanjih prask dobil tudi hude notranje poškodbe. Še isti večer je bil pripeljan z rešilnim avtom v deželno bolnico.

Bistrica v Rožu. (Nesreča.) V nedeljo dne 21. nov. je bil hud vihar in je močno deževalo. Vsled naliva je potok Bistrica tako narastel, da so morali delavci pri tovarni stražiti jez. Ker je bil električni tok poškodovan, niso gorele luči. 65letni delavec Anton Dovjak je šel v temi na jez, bil ga je že vajen, naenkrat pa mu zmanjka tal in pade v vodo, ki ga odnese. Silen vihar je namreč deske na hodišču odtrgal in razmetal, kar Dovjak v temi ni mogel opaziti. Radi deroče vode je bila rešitev zamanj. Njegovo truplo se je našlo drugi dan na Polani. Pogreb na tako tragičen način umrlega moža, ki zapušča ženo in nepreskrbljenega

sina, je bil lep. Naj v miru počiva! — Vihar je napravil mnogo škode na drevesih in poslopijih. Na več krajih je bil tako silen, da je lomil debela in izruval s koreninami vred stara drevesa.

Loga vas. V nedeljo dne 31. okt. so se pri nas blagoslavljali trije križi in sicer Miklavov, Kokalov in Črncev, katere je popřavil naš akademski slikar g. Peter Markovič iz Rožeka. Delo je izvršeno jako umetno, slike so kakor žive ter se tem potom zahvaljujemo slikarju za njegov trud in ga toplo priporočamo tudi drugim. Tudi nekaj drugih križev se je popravilo, zlasti pa strehe, da ne stojijo ob razpotjih kakor ruševine starih gradov iz preteklih časov. — Oženil se je pd. Črnc na Debru in pripeljal za gospodinjjo na svoj dom Micko, hčerko sosedne Srinove hiše. Bog Vaju živi!

Št. Lipš. (Razno.) Po leti je tvrdka „Cecilija“ iz Solnograda očistila orgle, vpostavila prednje piščalke in jih dobro uglasila. V jeseni pa smo sprejeli od Matije Slama sicer dragocene, a zelo lepe cerkvene stole. Vse to, kakor tudi cerkev, ki je bila pred par leti poslikana, je preč. g. dekan svetnik Weiss v nedeljo dne 21. nov. blagoslovil in v dobro premišljeni, jedrnatih pridigi navedel vzroke, zakaj naj ljubimo lepoto cerkve. Bog plačaj bogato vsem dobrotnikom! — Ravno ta dan smo končali tridnevno v čast sv. Frančišku, katerega sedemstoletnica smrti se ravno letos obhaja. — V veliko žalost Jegartovih je bil ta dan poročen Peter Kucher z Marijo Vajncerl. Bil je namreč zelo priden, skrben in delaven hlapec, kakoršnih je vedno manj. Zaradi tega ga bodo zelo pogrešali. Prodana je bila Kovačeva kmetija Frideriku Wolbank, pd. Ridlno v Goričah. Prejšnja posestnica Marija Pušnik, ki je bila ta dan poročena z mizarskim mojstrom Julijem Reichenhauser, se preseli v Celovec, kjer je že kupila hišo. V slovo je podarila farni cerkvi dragoceno preprogo. Bog plačaj!

Št. Vid v Podjuni. (Razno.) To deževje je pa že od sile. Ni bilo dosti, da je odnesla Bela občinski most in dve zasilni brvi poleg mosta, poškodovati je morala Drava še most v Ždinji vasi pri postajališču Tinje—Kamen. Odnesele je en steber in most se je nekoliko usedel. Pa je tudi bilo vode, da še nikoli take! Poplavila je kajpak zopet log in goriške in mohliške travnike in njive ter marsikomu odnesla drva, ki jih je še pustila oktobra. V nedeljo 21. nov. pa je zopet veter razsajal in napravil precej škode v gozdovih in na strehah. Končno pa je Katarina odenila mater zemljo. — V Mohličah je umrla nenadnesmrti Andrlova mati. — Na slepiču je bil operiran naš domačin čg. kaplan Jos. Boštjančič. Operacijo je srečno prestal. Želimo, da bi kmalu zopet okreval!

Ob Baškem jezeru. (Poroke.) Zadnji čas smo zgubili kar tri dekleta iz naše okolice. Prva se je poročila Urščova Mici v Ratničah, potem Pavkarjova Micka v Bačah in teden za njo Birtova Nanki v Ločah. Vse tri so bile nekaj naše najboljše somišljenke, a vstrajala je samo Pavkarjova Micka, ki se je omožila k Romanu pri sv. Jobu. Bila je pri našem društvu „Jepa“ najboljša igralka ter se je vsled njenega prijaznega in ponižnega značaja vsem priljubila. Nikoli ni bila zbirčna pri vlogah, bodisi plemenite gospe, priproste, uboge deklice ali stare mamice, vse so ji bile po volji in vse je izvrstno rešila. Naj ji sedaj Bog da mnogo sreče v zakonskem stanu! Zelo jo bomo pogrešali pri igrah, a upamo, da nas ne bo popolnoma pozabila in nas večkrat obiskala, kadar spet začnemo s prireditvami. Da bi le ne utihnila ganljiva pesmica, ki se je tolikrat čula pri Pavkarju:

V slovenski hiši mi je zibel tekla
slovenska mati meni kruh je pekla,
in kar besed se naučila sem
slovensko prvo zgovorila sem.

Škocijan. (Svatba.) Veselo hojset smo obhajali pri Majerju v nedeljo dne 21. nov. Primož Hedenik, posestnik Rožanove kmetije iz Velinje vasi (Bilčovs) si je izbral za družico Povodnovo Micko iz Klopinja. Na gostiji so lepo popevali ženinovi tovariši iz Bilčovsa, pri Pukartu pa so imeli škocijanski možki zbor in lovci svoj vesel kratek čas, posebno še radi tega, ker je hojsetnikom in starešini neki hudomužneš ukradel rjušnico.

Št. Janž v Rožu. (Shod.) G. župnik Poljanec je imel v nedeljo pri nas javen politično-gospodarski shod. Kljub temu, da je bilo vreme sila slabo, burja je divjala in deževalo je kakor bi lilo iz škafa, je bil vendar shod prav dobro obiskovan. G. poslanec je najprej naprosil in pozval vse navzoče, da se zvesto opri-mejo in držijo izobraževalnega društva. V vsaki župniji naj bode ono srce in ona luč, ki nam pripravi in vsposobi posebno mladino za težki in hudi gospodarski obstanek. Razložil nam je državni proračun in uporabo davčnega denarja v državnem gospodarstvu. Zanimive so bile številke glede uvoza živine, mesa, mlečnih izdelkov ter na podlagi tega orisal trgovinsko bilanco, ki najlepše kaže, kako se gospodarji. Shoda ni nihče motil; posedeli smo še nekaj časa in se pogovarjali, kar se naenkrat čuje grozen klic, da na vasi gori. In res je zažarel v groznom ognju Činkovcev kozolc, ki ga je gotovo zažgala zlobna roka. Domača požarna bramba je bila takoj na mestu in napornemu delu domačih mož in mladeničev se je posrečilo, da je bila obvarovana domača hiša, ki je že znotraj gorela. Ako bi ne bilo strašnega naliva, bi ogenj lahko uničil celo vas, ker je silen veter nosil velike iskre in cele deske na hišne strehe. Le malo bi bile mogle pomagati sosedne požarne brambe, ki so pravočasno in hitro iz Podsinje vasi in Svetne vasi prihitele na pomoč.

Sveče v Rožu. (Slavnost.) Tukajšnja požarna bramba je obhajala dne 21. nov. 40letnico svojega obstoja. Dopoldne ob pol 10. uri je bila sv. maša, katere so se udje požarne brambe polnoštevilno udeležili. G. župnik je imel slavnosten govor in godci iz Sveč so med mašo svirali. Potem se je zbrala požarna bramba na sejmišču, kjer je imel načelnik g. Mačič, pd. Rožič, na moštvo navdušen govor in prosil župana, naj pripne članu Petru Kovačiču, ki je že od ustanovitve pri gasilnem društvu, jubilejno svetinjjo na prsa. Načelnik sam pa mu je izročil diplomu. Popoldne se je vršila tombola, katere čisti dobiček je namenjen za nakup potrebščin. Društvu želimo, da še nadalje uspeva v slavo Bogu in pomoč bližnjemu!

Sele. (Protialkoholno gibanje.) Poročali smo že, da se je med našimi mladeniči začelo gibanje za treznost. To gibanje hvalevredno napreduje. Ustanovil se je „treznostni krožek“, ki ima dve stopnji. V prvi so popolni abstinentje, ki ne pijejo nobene alkoholne pijače; teh je sedaj 10. V drugo stopnjo se jih je sedaj pri-glasilo 9, ki so se zavezali, da ne bodo pili nobenega žganja, druge pijače pa le zmerno. Od časa do časa bo imel krožek sestanke, na katerih bodo govori in pomenki o alkoholizmu. Seveda bodo na teh sestankih dobili člani tudi novo spodbudo za vstrajnost in omahljivci navdušenje v pristop. Krožku načeluje g. Jožef Kelih, pd. Spodnji Čevh. Bog živi junake!

Drobiž s Koroške. V Št. Vidu se je otvoril od firme Jäger nov kino. — Na Rudi je bil okraden iz zaprte žage posestniku Mayerhoferju jermen za pogon v vrednosti od 350 S. Osumljen je žagar, ki je bil aretiran. — V Področci so udrli neznan zločinci skozi odprto okno na železniško postajo in odnesli železno blagajno, katero so razbili, ne da bi dobili denarja. Potem so navrtali v duri trgovine Stangl tako veliko luknjo, da so prišli do ključa, a so bili pregnani. — Z neverjetno mirnostjo je ukradel pri belem dnevu neznan tat iz okna banke Schenk in Stage v Beljaku različne valute v vrednosti od 1000 S. S ponarejenim ključem je odprl ob času odmora duri. — V Beljaku je uničil požar barake ter je vsled tega 12 strank brez strehe. Obrnili so se do deželne vlade za pomoč. — Deputacija brezposelnih se je javila pri deželnem glavarju ter ga oozorila na težke razmere; zahtevala je zlasti pomoč onim, ki ne dobivajo nobene podpore. — Ob priliki zadnje povodnji se je moral ustaviti promet na velikovškem mostu. Voda je segala skoro do mosta. Nanesla je neznan žensko truplo. — Zastopniki deželne vlade so bili zopet na Dunaju, da poročajo o novi povodnji ter opomnijo na zgradbo vzhodne železnice. — Na gradbenem oddelku tehnične fakultete v Ljubljani je napravil inženjerski izpit naš rojak Jozo Vedenik iz Lovank pri Dobrli vasi. — Usmiljeni brat Rupert Sullmann v Št. Vidu je dobil od zveznega prezidenta

zlatu kolajno za zasluge. — V Schillerparku v Celovcu se je ustrelil okoli 35 let star mož. Imel je pri sebi papirje, glaseče se na Wucherer iz Grebinja. — Dne 29. novembra sta se nalepila na vrata Kärntner Banke dva napisa: „Geschlossen. Ausgleichsverfahren angemeldet.“ Še-le februarja meseca je ustavila obratovanje Klagenfurter Bank. — V Št. Vidu se bo 8. decembra v bolnici Usmiljenih bratov otvoril oddelek za ženske. Privatna ženska bolnica bo imela osem sob in 30 postelj. — V Grebinju se je vršil shod, na katerem se je zahtevalo, da se že prihodnje leto začne graditi vzhodna železnica.

DRUŠTVENI VESTNIK

Naše delo. Izobraževalna društva zbirajo v svojem okrilju široke plasti našega naroda, da jih izobrazujejo, posebno pa cvet našega ljudstva: našo mladino. Iz mladine, včlanjene v naših društvi, hočemo vzgojiti fante in dekleta, žene in može, ki bodo znali zmagovati težke življenske naloge, ki bodo imeli veselje do življenja in dela, poleg tega pa si ohranili zdrav življenski optimizem in bodo zvesti ostali veri in narodu svojih očetov. Te naše organizacije so kader voditeljev našemu ljudstvu po naših domovih in vaseh. Posebna naloga društev je, da izkristalizira pri svojih članih življenski nazor, vzgoji značaje in močne osebnosti in da vzbudi vse speče duševne in telesne sile. Pretežni del te svoje naloge vrše društva potom knjižnic, javnih prireditelj in sestankov. Jedro društvenega dela so redni sestanki. Čas sestankov je pozimi. Zveza je sestavila pri svoji zadnji seji načrt za sestanke v letošnji zimski sezoni. Ta program se bode društvom naznanil. Danes nekaj o sestankih splošno. Sestanki se morajo vršiti redno, vsak mesec najmanj enkrat. Sestanek mora biti dobro pripravljen, zanimiv in aktualen, da se ga člani že prej veselijo. Na sporedu naj bo: Deklamacija vzeta iz del naših pesnikov. Vsakokrat naj deklamira drug, da se navadijo vsi nastopa. Snov za deklamacijo naj se vzame vedno iz drugega pesnika in se ob tej priliki tudi kratko razloži pesnikovo življenje in se opozori na njegova dela. Potem sledi predavanje. Predavanje mora biti dobro pripravljeno. Kar hoče predavatelj povedati drugim, mora sam dobro obvladati. Po predavanju naj bo o tem debata. Sestanek mora vedno eden voditi. Ne vedno predsednik. Vsi naj se navadijo nastopov, kar pride v javnem življenju čestokrat prav. O sestanku naj se vodi kratek zapisnik. Od članov pa se pričakuje, da pokažejo za sestanke zanimanje. Za zaključek petje ne sme manjkati. Prihodnjič o drugih stvareh, ki se tičejo društvenega življenja.

Dobre igre. V zbirki „Ljudski oder“, ki jo izdaja Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, so izšle v zadnjih tednih sledeče ljudske igre: Mlinar in njegova hči (Raupach-Robida), znana in povsod priljubljena ljudska igra v izborni predelavi. — Moliereve „Scapinove zvijače“ v prevodu Nikole Kureta ter „Revček Andrejček“, pri Slovencih že udomačena ljudska igra, katero je znova priredil Adolf Robida. „Revček Andrejček“ stane 18 dinarjev, pevske točke posebej 20 din. Za tamburaške zборе je priporočljiv mesečnik „Tamburaš“, ki izhaja v uredništvu prof. A. Grömbinga. Celoletno velja 120 din., posamezna številka 12 din. Naslov: Ljubljana, Coizova cesta 9.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 11. novembra 1926.

(Konec.)

Živinoreja.

Dr. Scheuch: Pri letošnjem premiranju se je videlo, da ponekod zelo primanjkuje juncev. V Svincah bi jih bilo treba takoj dati 30, v Doberlovcah 32. Ljudje bi si biki kupili, ali ko ni denarja, naj se jim za eno leto nakupna podpora zviša na 40%, zato pa se naj lastnik obveže, imeti junca 2 in pol leta, ne samo dve leti. Pomanjkanje je toliko, ker se juncev ne rabi dosti dolgo; žival postane kmalu pretežka in

se dne v stran. V Motniški in Krški dolini je še mladih juncev, kar se jih tu ne dobi, bi kupili na Štajerskem. Tudi v Labudski dolini so razmere zlasti v raznih grabnih zelo žalostne in bo treba dobiti plemenskih juncev. Juncev za Rožno dolino in Ziljsko, kjer imajo ljudje nekoliko manjšo živino, bi se dobilo v Saalfeldenu na Solnograškem. Junci so tam manjši, imajo lep hrbet, dobre noge in so od dobrih molznic. Za Ziljsko bo treba poskrbeti, da se zgradijo jame za gnojnice; malo je sladkih travnikov, zato se mora skrbeti, da se tu dobi največ ko mogoče sena.

Rietscher: Marsikateri junec se mora dati v stran, ker je nalezel bolezen.

Sattlegger poroča, da so v Lurnfeldu kmetje skupno najeli živino-zdravnika, ki je šel od hiše do hiše ter preiskal vso živino. Kjer se je našla bolezen se je lastnika prisililo, zdraviti jo, in tako je bolezen izginila. Naj kulturni svet da donesek za živinozdravnika.

Dr. Scheuch: Iz Osojskih Tur se je letos dalo 20 juncev, 18 jih je še tam. Morebiti se da tam hlev razširiti, ako bo manj žrebcev. Med žrebci je letos nastala huda bolezen „druza“, za katero je troje dragih žrebcev poginilo. 12 žrebcev se je prodalo za počezno ceno 30 milijonov eden. Konjereja v deželi ponehava, lani je bilo 6000 žrebečjih kobil, letos samo 4000.

Kako se izplača kmetijske gospodarstvo.

Na 5 ih gospodarstvih se je natančno računalo:

obseg	izkupček iz živine	iz lesa	vkup	stroški	obrestovanje kapitala
1. 128 ha	51%	41%	105 milj.	53 milj.	1'15%
2. 402 "	39%	14%	270 "	172 "	2'34%
3. 87 "	56%	38%	199 "	94 "	1'22%
4. 29 "	62%	29%	79 "	42 "	2'11%
5. 19 "	24%	0'6%	46 "	13 "	3'24%

(Op. Vsi ti so vzorni gospodarji in med letom ni bilo nesreč.)

Zopet se bojo vršili v Celovcu kurzi za kmetijsko knjigovodstvo, fantom ki se jih bojo udeležili se plača pot in na dan 5,5 S. Kmetom, ki so dali na razpolago svoje račune, se dovoli nagrada 40 S.

Gaggli: Značilno je da dobivamo tako malo računov, ko je vendar že na tisoče učencev dovršilo kmetijske šole. Le z računi dobimo vpogled na kmetijske razmere.

Delovni red za kmečke posle.

Dr. Stotter: L. 1925 dne 1. oktobra je stopila v veljavo postava, da spadajo varnostne postave v področje države. Dežele pa so že prej napravile svoj delovni red za kmečke posle. Ministerstvo zdaj poziva, naj se mu poroča o izkušnjah, ki so se napravile s temi postavami in potem bo država določila splošni okvir za te postave (Rahmengesetz). Kulturni svet je okrajne zveze pozval, naj poročajo. Par poročil je že prišlo, več jih pride. Okrajna zveza Celovec zahteva, naj se razmerje med gospodarjem in delavcem uredi samo za slučaj daljše službene pogodbe. Kolektivna pogodba naj se uveljavi, delavcem naj se ne pusti pravice do štrajka, delovni čas naj bo kakor na Nižjeavstrijskem svitli dan, skrajno do 14 ur. Odstavek sedanje postave, ki določuje po petih letih doplačili 25%, naj se izpusti, rok za zgradbo stanovanj pa se naj podaljša.

Traussnig: Novi delovni red je slabši kakor stari, v njem se ne izpozna kmet, še manj pa posel.

Gaggli zahteva, da se naj pritegnejo k posvetovanju tudi delavci.

Msgr. Podgorc se predlogu pridruži: zadeva je tako pomembna, da se mora kar v najširši javnosti obravnavati. Morebiti bi bilo prav, če obravnavamo skupno z drugimi kulturnimi sveti, s Solnograškim in Tirolskim vsaj.

Pastopniki kmetijskih delavcev se bojo pritegnili.

Tržne cene v Celovcu. Pšenica 36, rž 30, ječmen 26, oves 24, ajda 32, koruza 26, sladko seno 8, kislo seno 4, slama 5 šilingov za 100 kg. Za 1 kg: proso 40, kaša 60, grah 90, leča 90, fižol 64, krompir 16, zelje 40, repa 30 grošev. Maslo 7,—, sirovo maslo 5,60, slanina 3,60, mast 3,60 S. Smetana 4, mleko 0,46 S za 1 liter. Jajca 26 g, kokoši 3 S, gosi 12 S, trdi les 6, mehki les 5 S za kvadratni meter. Švicarski sir 3,60, ementalški 6 S.

Živinske cene v Velikovcu. Vprežni konji 340—500 S, biki 1,10—1,50, pitani voli 1,20 do 1,30, vprežni voli 1—1,20, krave 0,60 do 0,90, svinje 1,80—2,00, ovce 0,60—0,90 S.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Podonavska parobrodna družba je odkrila poneverbo v znesku 15 milijard kron, ki sta jo izvedla dva uradnika ter pobegnila. — Koncem leta 1925 je znašalo število prebivalstva v Jugoslaviji 12.017.323. Od teh je 6.893.597 moških in 6.123.776 žensk. — V Zagrebu je umrla Zofka Kveder-Demetrovič, ena najodličnejših jugoslovanskih pisateljic; rojena je bila v Ljubljani leta 1878. — V Beogradu se bo ustanovila davkarska šola; sprejemali se bodo absolventi VI. razreda srednjih šol. — V Romuniji se je razkrila zarota, ki je imela namen, da spravi na prestol Carola, ki se je odpovedal nasledstva. Več oseb so aretirali. — V Možici se je ustanovila podružnica Slov. planinskega društva z imenom Peca, ki ima namen, dograditi planinsko kočo na Peci. — Na Semmeringu so divjali trije gozdni požari, ki so povzročili ogromno škodo. — V New Yorku je 1.750.000 židov. — Železniška konferenca v Ljubljani je sklenila, da prouči teren, po katerem bi tekla proge, ki bi vezale Slovenijo z morjem. — Romunski kralj je težko obolel; poklicali so zdravnika s Pariza. — Zemeljski plaz je zahteval v bližini Nizze 21 človeških žrtev. — V Št. Jurju ob južni železnici se ustanovi čebelarstva šola; pouk bo trajal eno leto. — V Avstralijo smejo potovati Angležinije v starosti 19—40 let brez vseh formalnosti; vzrok je pomanjkanje žensk. — Med Nemčijo in Jugoslavijo se misli skleniti prijateljska pogodba. — Kanton Uri v Švici je uvedel davek na bubifrizuro. — Sovjetski poslanik v Londonu, Krasin, je umrl. Bil je vodja vseruske zunanje trgovine ter dober organizator. V Sofiji je bil umorjen predsednik agrarne organizacije Todorov. — V francoskih Alpah je bilo uničenih vsled plazov 20 hiš; 25 oseb je bilo zasutih. — Podpisala se je italijansko-grška trgovinska pogodba. — V Solnogradu se je pokopal dne 25. nov. škof. dr. Kail. — Prošnjo Bolgarske za odpravo medzavezniške kontrolne komisije je poslaniška konferenca zavrnila. — Slovaki bodo vstopili v vlado in dobili posebno ministrstvo za Slovaško.

Italijanski zakon o družinskih imenih. Vlada je pripravila zakon glede družinskih in individualnih imen, ki ga predloži zbornici v rešitev. Zakon ima v glavnem sledeče določbe: Nobenemu novorojencu v Italiji, katerega starši so italijanski državljani, se ne more dati imena, ki zveni kakorkoli žaljivo ali uporno proti domovini in njenim ustanovam in ki hoče na kakršenkoli način poveličevati ali častiti politič. može in čine, ki so nasprotne narod. duhu. Tistim, ki sedaj nosijo taka imena, se bo dala možnost, da jih nadomestijo z drugimi. V ta namen se izdajo točni predpisi. V bodoče se ne bodo smela več uporabljati tradicionalna imena velikih zgodovinskih rodbin, imena, ki so smešna ali imena, ki označujejo koga kot otroka neznanih starišev. Zakon določa dalje, da se v bodoče v nobeni javni listini ne bodo smele več zapisati opombe: „neznanih starišev“ ali „neznanega očeta“ in „neznane matere“.

Smešnice.

Pri zdravniku. Gašper: Povejte mi, gospod zdravnik, prav odkritosrčno in po domače, kaj mi prav za prav manjka. Zdravnik: Če sem popolnoma odkritosrčen, moram reči, da se vaša bolezen imenuje zaniknost. Gašper: Prosim vas, gospod zdravnik, da mi poveste to besedo latinski, ker si je sicer ne bom upal povedati svoji ženi...

Miklavžev večer

se vrši dne 5. decembra ob 1/4 uri pop. pri Soštarju v Globasnici s sledečim sporedom:

1. Igra „Nemški ne znajo“.
2. Več komičnih prizorov.
3. Dva šaljiva solo-speva.
4. Čisti dobiček je namenjen tuk. požarni brambli.
5. Nastop Miklavža in delitev daril.
6. Petje dveh moških zborov in šaljiva pošta.

Vstopnina 50 g za osebo. 118
Vse prijatelje poštene zabave vabi Pripravljalni odbor.